

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ ВЫКОНВАЦЬ
УКАЗЫ АД 26 ЧЭРВЕНЯ І 10 ЛІПЕНЯ
ФАРМАЛЬНЫЯ АДНОСНЫ
ДА ВЫКАНАННЯ УКАЗА

ГОМЕЛЬ. (Мар. «Звязды»). Мастава абодвух Шарэва добра ведаюць на 16-й дыстанцыі пуні, як аг'яўленага лодыра і летуна, хоць тут ён прадуе нядаўна. Да гэтага Шарэў працаваў на ст. Магілёў, адкуль два разы звальняўся за парушэнне дысцыпліны. Нядаўна збіраўся працаваць Шарэў і на дыстанцыі пуні. У сярэдзіне ліпеня ён не з'явіўся на работу, разлічваючы пашпунь сабе больш «спявае» месца. Але на гэты раз у летуна справа сарвалася. Прагульшчыка аказалі пад суні і асузілі да чатырох месяцаў прапраўна-прапоўных работ з утрыманнем 20 працэнтаў заробтку.

У судзе справы падоўга ляжалі без разбору, што прыгаворы не прыходзілі ў выкананне — гэта іх мала трыгожыць. У ліпені на дыстанцыі былі тры прыгаворы. Парушальнікаў дысцыпліна даўно судзіла, але і дагэтуль ні ў аднаго не зроблена ўтрыманні з зарплатамі. Больш таго, копіі прыгавораў не паступілі яшчэ ў кантору дыстанцыі, і гэтым кіраўнікі апраўдваюць сваю бяспадобнасць.

Прайшло каля двух месяцаў, як асузілі прагульшчыка Шарэва, а да гэтага часу ў яго не ўтрымалі яшчэ ні адной капені. Пакуль выканаўчы ліст аджэваецца ў Асіпавіцкім норузе, прагульшчык адчувае сябе вальготна, лічычы, што на судзе з ім толькі пажартаваў і ні якіх утрыманняў рабіць не будзе.

Фармальныя адносіны да выканання Указа прывялі да таго, што ў жыцці лік парушэнняў прапоўнай дысцыпліны азначае вырас. Але, паранешнаму, гэта не прымуся кіраўнікоў дыстанцыі пуні ўзяцца за выкананне Указа. Перадаўшы справы аб прагульшчыках у суд, яны больш не клопяцца аб тым, каб парушальнікі прапоўнай дысцыпліны аджэўілі ўсю сілу савецкага закона. З 15 чалавек, асуджаных за парушэнне прапоўнай дысцыпліны, толькі на 6 прыбылі выканаўчы лісты, але і ў іх утрыманні яшчэ не зроблена. Дзе астатнія лісты — гэта нічога не цікавіць.

Падобна раўнадушша да гэтага прадуляюць кіраўнікі дыстанцыі. Пачальнік тав. Катлар, памочнік пачальніка па пазначаных тав. Бураў па-свойму разумюць сваю ролю ў выкананні Указа ад 26 чэрвеня. Яны лічаць, што іх роля зводзіцца толькі да таго, каб спосавава пераважыць справы аб прагульшчыках у суд. А што

Безудзельна да ўсіх гэтых фактаў адносіцца і сакратар партыйнай арганізацыі тав. Кампачоў. Ён ні разу не паставіў пра сходзе партыйнай арганізацыі пытанне аб выкананні Указа.

Р. СЫРКІН.

Пасля апублікавання Указа Праўдзіума Вярхоўнага Савета СССР ад 10 ліпеня прайшло каля двух месяцаў. Але на баруцкіх машынабудавальніцкіх заводзе імя Сталіна яшчэ няма сапраўднай большыя баруцкіх барабны з бракам і бракарэмі. Гэта папярэджанне наступілі фактамі. Брак на механа-зборачным цэху ў ліпені дасягаў 5,8 проц. пры дапушчальным плане 1 процанце. У лінейным цэху брак дасягае да 12 проц. У жыцці становіцца не папярэджаннем.

Рост браку на заводзе аб'ясняецца тым, што тут бракарэмія мілуеца і назав стаўляецца на іх абарону. Вялікі працэнт браку даюць лінейны і механа-зборачны цэхі. Віноўнікаў гэтага ведаюць, але мер да іх не прымаюць. З бракарэмія не выліваюць кошт сапраўднай прадукцыі. Яны астаюцца беспаскаржымі.

Патрабуе значнага аздараўлення аддзел тэхнічнага кантролю завода. Многія яго работнікі, з прычыны нізкай кваліфікацыі, прымаюць брак. Так, на віне прыёмчыка лінейнага цэха тав. Тоўшыка з лінейнага цэха ў механа-зборачны цэх пападае брак.

Ін вялома, у барабце за павышэнне прадукцыйнасці працы і паяшчэнне якасці прадукцыі вялікую ролю адыгрывае правільная арганізацыя і падрыхтоўка тэхналагічнага працэса. На заводзе-ж імя Сталіна гэтага на сучаснасці няма. Вось некалькі прыкладоў. На жыццё механа-зборачнаму цэху запланіравалі

Віцебская абласць адстае ў выкананні дзяржаўных абавязацельстваў

ВІЦЕБСК. (Мар. «Звязды»). На 1 верасня план зернапаставак па Віцебскай абласці выкананы ўсяго на 49,2 проц. Асобныя районы не могуць пахваліцца нават гэтай мізэрнай лічбай. Толькі Аршанскі раён выканаў план абавязковых зернапаставак на 92 проц. Паспех справы тут выраішлі ўмелая арганізацыя працы, мабілізацыя мас калгаснікаў па выкананне перавайнай запаведзі.

Гэтага, па жаль, нельга сказаць пра астатнія районы абласці. Віцебскі раён план паставак зярна выканаў на 33 проц., Сіропінскі — на 33,8 проц., Гарадоцкі — на 39 проц. У Віцебскім раёне паўтараюцца асуджанні партый і ў градах мінулага года памылкі. Зжат ураджаі на плошчы 13.605 гектараў, зaves з плошчы 9.676 гектараў, а абмалочаў ураджаі з 4.556 гектараў.

Адставанне Віцебскага раёна — вынік парочнага стылю кіраўніцтва раённым арганізацыяй (райкома партыі) — сакратар тав. Богаль, выкачана райсовета — старшыня тав. Васенка. Райсны партыйны сход, прысвечаны рашэнню лічэньскага Пленума ЦК ВКП(б), быў праведзены толькі 2 верасня, гэта значыць, важнейшае пытанне тут абмеркавалі са спазненнем больш чым на месяц. Аб антыдзяржаўных справах у раёне калгаснаў раёна райком партыі і выкачона райсовета даведваліся толькі пасля ўмяшання вышэйстаячых партыйных і савецкіх арганізацыяў. Самі-ж кіраўнікі раёна не заўважылі, што ў калгасе імя Балііна з-за дрэннай арганізацыі з'явіліся значныя страты збожжа.

У калгасе імя Карла Маркса ўбрана ўсяго 15 проц. зернавых, прычым зжата збожжа дагэтуль ляжыць на полі. У гэтым калгасе больш 40 гаспадарак, а на работу выхадзіць 15—20 чалавек. У сельгасарбелі імя Волкава, дзе старшыня калгаса член партыі тав. Ломан, з 127 калгаснікаў больш 50 не прымаюць ніякага ўдзелу ў калгаснай рабоце.

Вялікія страты зярна дапускаюць калгасы «Звязда», «Перамога», імя Вараньшана і «Новы шлях».

У Суражскім раёне ў калгасе імя Дзяржынскага, Пышнікоўскага сельгасарбелі, дзе старшынёй працуе член партыі тав. Максіменка, зжата толькі 52 гектараў зернавых замест 111. Абмалочана збожжа з плошчы ў 0,5 гектара. У калгасе імя Ідэяўчайнай звышпачынаў арганізацыі працы. Дысцыпліна дрэнная. На работу выхадзіць позна.

Дарчы, трэба сказаць, што кіраўнікі Беларэста аддаюць зусім мала ўвагі заводу. Так, завод нямае можа атрымаць дастатковай колькасці мэтавага жалеза, каб пакрыць дах лінейнага цэха, вымяральнага інструмента — калібравых прабак і скоб.

А. ЕУСЕНКА.

У раёне МТС абласці прадукцыйнасць машынага парка вялікай нізка. На долю камбайнаў уборкі прыпадае ўсяго 29 проц. убранных зернавых. Праставаць камбайны Губінскай МТС, Лепельскага раёна, 6 камбайнаў, якія ёсць у гэтай МТС, убралі збожжа толькі з 200 гектараў, а трэба ўбраць з 770.

Дрэпна скарэстоўваюцца трактарныя малатарні. У Гарадоцкай МТС 12 складаных малатарняў за перыяд з 10 жніўня па 1 верасня абмалочылі ўсяго 335 тон зярна.

Також-ж становіцца і ў Ушачкай МТС.

Слаба скарэстоўваюць калгасы абласці і конныя малатарні. У Полацкім раёне, напрыклад, палавіна малатарняў не працуе.

У многіх раёнах не даюць адпор антыдзяржаўным дзеянням некаторыя старшыні калгасаў. Старшыня калгаса «Герой працы», Полацкага раёна, капітандат партыі Шкіраў заўд дзяржаве 2,485 кілаграмаў зярна. Ён меў права выдаць калгаснікам авансам на працядні 372 кілаграмы, а фактычна раздаў 1,542. Старшыня калгаса «Ударнік», гэтага-ж раёна тав. Кірылаў заўд дзяржаве 197 кілаграмаў зярна, а калгаснікам выдаў 786 кілаграмаў. Старшыня калгаса «Здымкі», Ушачкага раёна, член партыі тав. Касяк раздаў 19 центнераў зярна першага абмалоту.

Антыдзяржаўныя дзеянні маюць месца ў раёне калгасаў іншых раёнаў (Бешанковіцкі, Дубровенскі, Галачынінскі, Сіропінскі, Мухаўскі). У калгасе «Ленінскі шлях», Мухаўскага раёна, авансы калгаснікам выдалі нават не на працядні, а на едаках. Старшыня калгаса імя Кірава, Гарадоцкага раёна, Міхайлаў паказаў у акце абмалоту, што з гектара атрымана не 9 центнераў, як гэта было ў сапраўднасці, а толькі 5 центнераў. Такім чынам, ён імкнуўся ўкрыць ад дзяржавы 92 центнеры зернавых. Трэба адзначыць, што кіраўнікі калгасаў, дапускаючы антыдзяржаўныя дзеянні, не панеслі пакарання.

Дырэктары МТС нясвоечасова ўручаюць калгасам рахункі за камбайнавую ўборку. Дырэктар Гарадоцкай МТС тав. Сяміаў акт аб камбайнавай ўборцы атрымаў ад калгаса «Х'везы ВКП(б)» 10 жніўня, а рахунак па натураладзе вылісаў толькі 26 жніўня.

Недапушчальна марудна выконваюць абавязанні аднаасобнікі абласці. На 1 верасня яны выканалі план усяго на 1,4 проц.

З. ЛАРЫСАУ.

НАПЯРЭДНІ СЛАУНАЙ ГАДАВІНЫ
РАЗВІЦЦЕ СОВЕЦКАГА ГАНДЛЮ

(Гутарка з наркомам гандлю БССР А. С. Шаўровым)

Да ўстапаўлення савецкай улады ў Заходняй Беларусі ўвесь гандаль знаходзіўся ў руках прыватных гандляроў і спекулянтаў. Яны за кошт прапоўнага насельніцтва пажывалі велізарныя капіталы.

З прыходам Чырвонай Арміі жыццё прапоўных зусім змянілася. Савецкая ўлада назаўсёды пазбавіла іх ад прыгнёту, цемры і бласраўя. Прапоўныя ажалі і пачынаюць жыццё. З кожным днём расце іх матэрыяльны і культурны ўзровень. У сувязі з гэтым расце і попыт на розныя тавары. Перад Наркамгандлем БССР стала вельмі вадана — задавальніць гэты ўзрастаючы попыт, стварыць у абласці шпоруна гандлёвую сетку, разгарнуць савецкі культурны гандаль.

Часу праішоў нямнога — ураджаі толькі год, але работа прароблена вялікая. У заходніх абласцях створана 5 абласных, 8 гарадскіх і 101 раённая аддзела гандлю. У 21 буйнейшым горадзе, як Беларусь, Валкавыск, Гродна і інш., размяшчана спецыялізаваная гандлёвая сетка рознымі Наркамгандлю Саюза ССР («Галоўуніверсам», «Гастрафон», «Мехторг», «Табакторг»), арганізавана сетка гандлёвых і збытовых баз прамісловасці.

Быстрымі тэмпамі распе гандлёвая сетка і ў раёнах. Раней сельскія вымушаны былі ездзіць у горад за некалькі дзесяткаў кіламетраў, каб набыць сабе неабходныя тавары. Зараз усё гэта ён можа купіць на месцы — у сваім раёне, сяле. На лініі спажывацка-прамысловых абласцей створаны ў кожнай абласці, 101 райспажывсаюз і 665 сельсаюз.

Прыватны гандляр не зацікаўлены быў, каб культурна абслужыць пакупніка. У крамах больш пенса, бруна. Неабходна было праступіць да карнай працоўнай так званых магазінаў, стварыць новую сетку лар'юк, баз, кавтор. На 1 жніўня ў заходніх абласцях ужо налічвалася 6.313 магазінаў, з іх на сялі 4.811.

Ужо ў 1940 годзе для стварэння матэрыяльна-тэхнічнай базы на лініі дзяржаўнага, кааператывнага арганізацыі ўкладваецца звыш 15 мільянаў рублёў.

Існаваўшыя ратараны і сталовыя былі ў Заходняй Беларусі не былі чужы на прапоўнае насельніцтва. Іх дэманіравалі сталымі гаспадымі блаважынамі, куні, памешчыкамі, якія за кошт прапоўнага насельніцтва пажывалі велізарныя капіталы. Зараз справа каронным змянілася. За прапоўны час створана вялікая сетка сталовых і ратараных іх дэсяце 409). Навядзальнікім вях і ратаранам стаяў рабочыя, прапоўная ітэлігенцыя. У горадзе стаяў у маі г. г. арганізаван таварных, ратараных і кафе. У астатніх раёнах і сельскіх мисюнасах грамадзянскае знаходзіцца ў велізарнай дзяржаўнай і спажывацка-прамысловых і спецыялізаваных гандлёвых і ратараных і кафе працуе каля 30 тысяч чалавек.

Значна павялілася палітычная творчая актыўнасць рабочыіх і інтэлігенцыі. Шырока разгарнулася сацыялістычная праца на месцах, культурна-адукацыйнае лаўніцтва. Работнікі гандлю выдзіць барацьбу за развіццё таварства, сторае правядзенне ў жыццё іспыт савецкага гандлю.

Многа чаго зроблена па расшырэнні тавараабароту. У чварцверты кв. 1939 года рознічны тавараабарот склаў 25 мільянаў рублёў, у першым кв. 1940 года — 173 мільянаў рублёў (улічым квартале — 335 мільянаў рублёў). План рознічнага тавараабароту на чварцверт зацвержаны ўрадам у 382.600 тыс. рублёў. У 1941 годзе тавараабарот калгаснаўцаў у параўнанні з 1940 г. у два разы.

Многа чаго зроблена па расшырэнні тавараабароту. У чварцверты кв. 1939 года рознічны тавараабарот склаў 25 мільянаў рублёў, у першым кв. 1940 года — 173 мільянаў рублёў (улічым квартале — 335 мільянаў рублёў). План рознічнага тавараабароту на чварцверт зацвержаны ўрадам у 382.600 тыс. рублёў. У 1941 годзе тавараабарот калгаснаўцаў у параўнанні з 1940 г. у два разы.

ПАМЯТНЫЯ ДНІ

Па тракту, густа заросшаму старымі, галіністымі бярозамі, ідуць воіны. Пагнуцця зяленыя, пад колер травы, гарматы, гудуць трактары, скарпыць павозкі. Калоны ўброўных байцоў занялі ўсе дарогі. На касках — звышкі, па плячым — вінтоўкі. А навакоў паі, арэзаныя сажалкі, надобныя на даскуныя коўдры. Мельні падхоўваюць да дарогі, вабяць сваім перем. Штыкі байцоў чалююцца за галінікі, аджараныя пладамі.

Насустрач воіскам на абочынах дарогі палкскія салдаты ў змяненых догапонных шпелых, пярэтыя, змораныя. Але колькі цяжася ў іх гарачых вачах, на іх стомленых тварах. Часамі салдаты спыняюць, пытаюць, куды яны ідуць. І ўсёды чуецца ад іх адказ: — Дарогі! На зямлю! Часам салдаты наўна прасяць узяць іх з сабой, прыняць у Чырвоную Армію. За дванадцат год многа ў іх накіпела гра, янавісці, і хочацца свіном, прыклад вылісеным гэтуго нянавісць у твар авечным ворагам — польскім панам. Але салдатам бед вярнуць адмаўляюць, і яны ідуць далей у свае вёскі, да сем'яў.

Свабодна ідуць салдаты, выкрануць сады, нявытастаныя пахалі, сяліне ля ваколіц, сустраваючы байцоў хлебам і соллю, амамі звычайнае ўжывенне аб ваіне, нясуць жадуць, бестам. Гэта была ваіна без разбурэнняў, ваіна творча, а не знішчальная. Сацыялістычная армія несла народу не гора, а шчасце, радасць.

І ў той-жа час кулямі, асінкімі, жадыраў—усе, каму дарог быў панскі лад, узхадзіў ў лясы, у банды. Над Гродна, ля Спіжы, у Аўгустоўскіх лясках супраціўляліся яны люты, жорстка. Але заціхалі кудысьці чары, трукат разрыўся, і чырвоныя байцы становіліся агітатарамі. Гэта была ваіна, дзе залпы змяняліся поўнымі захаленнямі алдыментамі, гарматыя каналада — моголістымі мітмамі. Мігінні ўзніклі стыхійна, і прапоўнамі былі разважылі байцы.

... Мясечка Галышаны. Старыя стрэкі, цесныя вуліцы. На вуліцах падоўны каваюць праходу чырвоных байцоў. Мястэчка — што ўстрывожаны вузлі. І старыя і маладыя выспалі сутракаць Чырвоную Армію.

... Дзеці! Дзеці! — раздаліся галасы. Людзі павярнулі галовы, кінудзі ўверх. Па вуліцы пранеслася вядэ танкеткі, разгарнуліся і таксама імліва знікі, пакідаючы пасля сябе толькі клубы пылу.

— Вось напісалі пісьмо, ды не ведаю адпрапіць, — прагаварыў адзін ад усёго сэрца пісакі... На лістку паперы нароўнымі вярку было напісана: «У Крэмыль, да таварыша Сталіна. Хлобавыя мястэчка Галышаны вітаюць Вас. Нахай зоры Крэмыль веча свеі над намі. Дзякуй Чырвонай Арміі, вывазіла нас з каляжэй няволі. Сяліне мястэчка Галышаны...»

Увесь ліст быў залопнен подпісамі, сам-там замест подпісу сталі крыжы, стаўленыя непісьменнымі. На ўсё скрыжываных тоўціліся дзіакружымы байцоў. Распачалі аб вейкіх жыццё, гаварылі самі.

Новыя і новыя калоны воіск перасілі Галышаны. На чале часці ішоў капітан Праходзіць міма групы людзей, уперыюй стаяў сівавалосы старык, апраны ў лахмані, ён алдаў чэпці. Старык гублена глядзеў на «кафірера». Як так: такі вялікі начальнік і казакі лму — бенаму батраку. Старык саркаста з мена, нагнаў капітана і маўчы пацінуў яму руку.

Знікі ўжо з віду паранія шары байцоў, а старык усё глядзеў тулы, дась, дзе за пазаротам вуліцы кроўчкі вейкі камандзір.

... І днём і ноччу ішлі чырвоныя баяны ад сёла да сёла, ад горада да гора, кароткімі рапучымі ўдарамі апраўдываючы ворага.

За горадам Ліва развечыні танкеткі падоўна нагнуліся на польскія каварыскі атрад у 200 сабель. Афіцэр скамандаваў падрыхтавацца да бою. І маўдзір савецкай машыны вышаў з тат і зыгна прыгнуў:

Юр. НАРАЛЬНЮ.



Токар механічнага цэха гомельскага завода «Рухавік» рэвалюцыя Е. Т. Іванов, які выпускае прадукцыю высокай якасці, выкінае фото А. Шаўчыка (Фотакорыкта ВЕЛТА).

СПАБОРНІЧАЮЦЬ ЗА ЭКАНОМІЮ МАТЭРЫ

У адказ на заклік харкаўскай швейнай фабрыкі «АСО» калектыву магілёўскай швейнай фабрыкі імя Валадарскага разгарнуў сацыялістычнае спаборніцтва за эканомію матэры. Асабліва ўдзім адчуваецца сярэд рабочых закройнага цэха і работніцаў лабараторыі. Многія стыхаюць значна перавыконваюць свае нормы. 4 чалавекі выконваюць план на 200 і больш процантаў.

эканоміі ў год. Тав. Дысіна прапанавала аджэлачыня бапкі крэйць з аджэлаў (рапей іх крэйць з метража), што дасць 2.119 рублёў эканоміі ў год. А прапаноў т. Стральова — камбініраваная раскладка плаццяў — атрымаецца 40.902 руб. эканоміі, ад прапаноў т. Сміхонца — 36.000 рублёў.

У выніку спаборніцтва эканомлена ўжо за першае паўгоддзе 1.401 метр шарсцянай тканіны і 46.241 метр баўняна-папярвай тканіны.

С. МЕСЦЕРАУ.

Іспанія ўцягваецца ў ваіну

Пасля таго, як пры дапамозе палітыкі «спушчаны» ўрады Лондана і Парыжа і іх сацыял-дэмакратычнай агенцыі рэспубліканскай Іспанія была задумана, Іспанскія павядары стаў аб'ектам яшчэ больш жорсткай барабны капіталістычных дзяржаў.

Падобнага роду дамаганні Іспаніі мелі месца і ў годы сусветнай ваіны 1914—18 гг. Ужо тады рад уліваючы групы, у прыватнасці партыя традыцыяналістаў (кардыстаў), піпер уваходзіла ва ўрадавую фалангу, паўрабавала дадучыцца да Іспаніі Гібралтара і Танжэра.

Іспанія не прыняла ўдзелу ў першай імперыялістычнай ваіне і нічога не атрымала, тым больш, што яе перабавалні былі накіраваны супроць перамогалі Антанты. Танжэр, кантралюючы ўваход у Гібралтарскі праліў з поўдня, па пастойнаму Англіі быў у 1923 г. аб'яўлен інтэрнацыянальнай зонай пад сумесным упраўленнем Англіі, Францыі і Іспаніі (у 1928 г. да пагаднення далучылася і Італія). Англія паўнамоца захалца ў свае рукі заходні «ключ» да Міжземнага мора, бо ні Танжэр, ні прастэтыя Гібралтару з поўдня прыбярэжжя паласа Іспанскага Марока, на якой Іспанія абавязалася не будаваць ніякіх умацаванняў, не прадстаўлялі небяспекі для англійскага папавання ў праліве.

Распад англа-французскага ваеннага блоку стварыў сур'юзнае для Іспаніі абстаноўку ў заходняй частцы Міжземнага мора. У чэрвені 1940 г. іспанскія воіскі акупіравалі Танжэр, не сустраўшы ніякага супраціўлення з боку Англіі і Францыі. Затым пасляваў палы рад ваінічых заў Францыі і яго прыбліжэннях.

Балеарскіх астравоў і Іспанскага Марока, італійскі флот мог бы паўнамоца панавалі ў заходнім басейне Міжземнага мора. Гібралтар пры гэтым знаходзіўся ў сферы артылерыйскага агню батарей, устапоўленых у Ахесірасе. Ла Лінея і Сеўце; да таго-ж стратэгічнае каштоўнасць Гібралтара і Гібралтарскага порта аб'ясняюцца іх уязвімасцю з боку англійцаў.

Большо пастаўлена таксама пад пагрозай англійскае папаванне ў Паргудзі, якая, як указваў Ленін, на працягу больш 200 год знаходзіцца фактычна пад пратэктаратам Англіі. Скарэстоўваюцца Іспанскія ваенныя базы на атлантычцы узбярэжжы Фероль і Віго, а таксама Балеарскія астравы, італіа-германскія сілы маглі-б стварыць сур'юзнае пагрозу для англійскіх камунікацыйных вакоў Афрыкі.

Характэра, што (як вядомае газеце «Нестэр Лойд») Англія ўжо зараз аб'явае Іспаніі ў выніку захавання ёй нейтралітэта абмяніць Гібралтар на Сеуту.

Гаспадарчае становішча Іспаніі катастрафічнае. 80 проц. насельніцтва галадае. На даных «Франкфуртэр цейтунг», Іспанія не халае 11 млн. центнераў хлеба для задавальнення мінімальнага тавра насельніцтва. Пасеўныя плошчы скарачаюцца, падае ўраджайнасць. Сялянства адказвае сабатажам на аджэўленне памешчыцкага землеўладання і фэадаліа-капіталістычнай кабалы ў вёсках. З 1 мая 1940 года дзёны пак хлеба зменшаны ў Іспаніі з 250 да 125 гектараў на чалавека. Булачыным забаронаю прадаваць хлеб частэй чым праз дзень і больш устаноўленай колькасці на кожнага пакупніка. У многіх мястэчках правішні Альмерыя і Мурцыя хлеб не выдасца на цэлых тыднях. Паводзе перадаемлення карэспандэнта «Нью-Йорк таймс», мясца ў Іспаніі можна дасямаць толькі раз у месяц. Масла няма зусім. Дзёны па ўсе прадукты павялічылі і патроіліся, а заробатная плата зменшылася.

Т. ДАШЭНСКІ.

УПУСКАЮЦЬ ЛЕПШЫЯ АГРАТЭХНІЧНЫЯ ТЭРМІНЫ

БАРЫСАЎ. (Спец. нар. «Звязда».) Завялікі і вольны пераважна калгасаў заапа, што лепшымі аграэхнічнымі з'явіліся азімкі ў раёне з'яўляюцца напачатку і першымі лі верасня. У гэты перыяд пачынаюць сяць азімкі, укаваў лепшымі аграэхнічнымі тэрмінамі з'яўляюцца ўраджай будава гэта.

Барысаўскаму раёну сёлета прадастаўляюць 11.900 гектараў азімкіх культур. У агульным пасоўным плане азімкіх культур значнае месца займае пшэніца, што сяць азімкіх культур, калі наступілі лепшыя тэрміны, будзе прыкавана ўвагі ў раёнах партыйнай арганізацыі, прыходзіць, раённага зямельнага аддзела, усеі масы калгаснікаў. Але нічога самага. У райкоме партыі выкамоўлена рашэнне аб сяць азімкіх культур на ўраджай. Тут не клопацца аб дэсе гектараў будава.

Гэтыя дні ў Барысаўе адбыліся ўраджайныя калгасны і сельсаведаў, райкомаў МТС, сярэнтараў прыходзіць ураджайны арганізацыі. На парадзе гэтага аб уом і толькі мінакодам успамініць аб азімкіх культур. Можна пачаць, о ў раёне з сяць усе ў парадак. На гэтым становішчы больш чым прышоўе. Паш азімкіх культур раён выкаваў толькі на 26 проц.

Да гэтага часу не закончан рамонт дровых селяк, не поўнасна падрыхтавана глеба, не закончана вывазка ўгнаенняў.

У многіх калгасах значная частка азімкіх культур пасяяна на занадта шырокіх раўнінках, у калгасе імені Маўсіма Горга на занадта шырокіх будзе пасяяна 30 гектараў жытца. Тут патрабавацца пасяяна ўраджайна прывесці дровытэжу глебы. Праўленне калгаса

гэтага не зрабіла. З 126 гектараў на плане ў калгасе азімкі не засеяны ні адзін гектар азімкіх.

Большасць калгасаў, якія прыступілі да сяць, сёньня ўручную, чым на сучасны ігнарыруюць перадавую аграэхніку. Так, у калгасе «Палітдзельца» пасяяна ўручную 70 гектараў. Уручную сёньня ў калгасе імені Кагановіча, Хаўхоліцкага сельсавета.

Раён мае ўсе ўмовы і матэрыялы для правядзення сяць азімкіх культур спосабам. У Прыпяцкай, Палескай і Барысаўскай МТС ёсць 42 раёнавыя селякі ў калгасе — 43. На жаль, не ўсе селякі прывезены ў гэтае ўвясенне. Больш пашыры трэба азімкіх культур МТС не адрамантавана. У Барысаўскай МТС з 12 раёнавых селяк ніводна існараўна. Ішча горшае становішчы з падрыхтоўкі калгасных селяк. У калгасе «Вольныя» Любачанскага сельсавета, і імені Розы Люксембург, Чарнінскага сельсавета, дзевяць селяк не адрамантаваны, і муч оць уручную.

Партыя і Урад выключна ўвагу звяртаюць на тое, каб сяць азімкіх культур праводзілі сартавымі, пратручанымі насеннем, на высокім аграэхнічным узроўні. На азімкіх культурных азімкіх будзе пашыры везенні 350 тн мінеральных угнаенняў, прызначаных паш азімкіх. Да гэтага часу 37 калгасаў не выбралі хімікатаў для пратручвання насення. Стварэння рэальнага пароза, што сяць будзе праведзена непратручаным насеннем.

Многія калгасы раёна окарэняцца на нізкім узроўні азімкіх. Але хто ў гэтым відавочна? Вывазка з тэрмінамі сяць, ігнарыраванне элементарных сяць перадавой аграэхнічнай аграэхнічнай—вось прычыны нізкіх ураджай.

С. НАЗНАЧЭУ.

СЯЎБА АЗІМІХ

ГЛУСЬ. (Па тэлефону.) Сяўба азімкіх у калгасе Глушка раёна ў ўвясенні раёна. На 2 верасня па раёну сёньня звыш 2.500 гектараў. Упершыню сяць азімкіх ісе Каткаўскі сельсавет пасяяна 389 гектараў. Першым у гэтым сельсавеце закончыў сяць калгас «ВІІІ партызан». Які пасяяў 70 гектараў Пашаўскага праходзіць падрыхтоўка глебы сяць азімкіх у калгасе імені Орданідзе, пасяляковага савета. У гэтым калгасе ўзрана паш азімкіх 130 гектараў на плане 140 гектараў. На ўзранай азімкіх праводзіцца выключна ратова сяць, ужо засеяны 101 гектар. Прадуюць на трактарнай селяк,

трактарысты тт. Мазалеўскі Ефім і Мароз Пятро штодзённа выконваюць і перавыконваюць дзённую заданні. Пры норме 12 гектараў яны высяваюць за рабочы дзень на 20 гектараў.

Астаюцца па раёну калгасы Жаўніцкага сельсавета: замест пашы 595 гектараў пасяяў ўсяго 121 гектар. Паш сяць ў Макавіцкі сельсавеце аб'яваўся ўсяго на 27 проц. Калгас імені Сталіна (старшыня Бышыў), Хваставіцкага сельсавета, з 148 гектараў не пасяяў ні аднаго. Тут ішча няма насення для сяць азімкіх.

С. ШАРАМЕТ.

У НОВЫМ КАЛГАСНЫМ ПАСЁЛКУ

Ад чагуначнага пераезда ісе шырокае шляху. На адзін бок яе распрасцярае гуля хвойнік, а на другі, шчыб на паказ, астралякі дамы калгаснікаў з разналічымі азімкіх і прастронны вераніца. Калга кожнага дома — палісаднік, азімкі. На фоне цёмнага хвойніка асаба арка выдзяляюцца чарапнічны дахі моў. Чарапніч тут пакрыты не толькі азімкі, а і многія надворныя пабудовы калгаснікаў.

Вуліца выдзе ў цэнтры калгаснага пасяляка. Наабалал яна абсаджана дрэвамі, мяюцца каванамі. Праз каваны ў кожнам калгасніка пераходзіць мошніца. Уліца ішча не забуржавіла, але траіць адрывацца. Прайдзе яшчэ часу, і паш азімкіх калгаснікаў будзе прышоўе да асабага, аўтамашыне. Тэжы вуліцы ў новым калгасным пасяляку сядзельніцаў Чырвоны партызанскі тэм. Там, дзе яны сядззяць, — рабятніцтва. Тут жа памяткамі праўлення ары, клуб, школа. Брыху вольна — тапачны цэнтр калгаса: кароўнік, канюшня, аўтамабільная вежа і ішчыя гаспадарчыя пабудовы. За дамамі калгаснікаў разлінуцца 12-гектарныя малоды сад, пасека. У новым пасяляку ёсць тры буравыя калодзежы.

Шырокія вуліцы з прастроннымі дамамі калгаснікаў адбуваюцца тут за два апошнія гады. Раней на гэтым месцы было оле, а паш, як астраўкі, было раскітаўта больш 60 хутароў.

— Кожны хутараніч, расказвае старшыня арцелі Сяргей Іосіфіўіч Бейне, — ацеў ён ці не хадзеў, а абавязкова быў забуржавіць калгаснага ўраджаю Літваўшчыны хутары, мы ніводнага хутары, ніводнага ўсе гэтыя спежкі-дарожкі, адлучыць з хутароў. Калгаснае поле стала ўдзельным маёмасцю, і зараз ёсць дзе разарнуцца трактару, камбайну.

У новым калгасным пасяляку калгаснікі адбуваюцца з густым, а усім вытозім. У кожным доме абавязкова два, а то больш пакояў, асаба кухня, кароўнік, хатняя, клавая. На двара, вольна ад хаты — хатні, сцяпен.

Закончыў у ром загадкавая малочна-таварная фармы Івана Парфіравіча Шымальчыка. Гаспадыня Марыя Вячаслаўнаўна аказвае, што ў новы калгасны пасяляк пераехалі не з хутара, а з вёскі Славада, што знаходзіцца па пераезах.

— Тутлісы мы там у старой хатніцы. Вуліца вузкая, брулівая. Вось і раішлі мы разам з хутараніч пераехаць на новае месца. Тут жа такое раздале, так шырока, нібы ў горадзе...

Калгасны вопх Грыгорый Спігалавіч Мурашка, як і многія калгаснікі, пераехаў з хутара. Ён поўнасна ўжо адбуваецца і абжывае на новым месцы.

Апошнімі з хутара ў новае калгаснае пасяляк пераезіць хату варыянтка Андрэя Боскі.

— Яшчэ яго было спіхнуць з пасяляка на месца, — расказвае калгаснікі, — усё думай, што яго хата наважна астаніцца там стаць. Жывучы на хутары, ён стаў нейкім незалежным, пікім. Але, вярнуўшы, убачыўшы, што ўсе хутары звалі, і ён раішчыўся на пераезах.

Андрэй Боска таксама ўжо адбувае овой дом. Яго часта можна сустрэць у гарадзкіх калгаснікаў. Чалавек стаў, як выжывае, прыжывае да дзядзю.

Асаба янога выглед і рашчэ прынесла пераезах з хутара ў пасяляк калгасным дзеньям. У кожнага з іх пашылася зараз многа новых таварышоў. Ім не трэ-

ба ў забурку і непагадзь за кілометр-два, а то і больш бетаць у школу. Школа — цэнтр калгаса.

На гумнішчы забурку трактар. — Матэрыял ўсталяваў і ў першай брыгадзе, аб'яваў тав. Бейне, — чора забурку малодзю азімкіх у другой брыгадзе.

— Які ўмалот? — Яшчэ да 18 пентнераў з гектара, а азімкі пшаніца — 15. Узвучены, што ўдзельнікам Вяцкі будзем і ў будучым годзе, з трэці раз.

Потым старшыня паказвае, дзе будзе будавацца новы вялікі калгасны клуб і ішчыя культурныя ўстаўны калгаса.

— Усе, што мы зрабілі на асабленню хутароў і планіроўчы новага калгаснага пасяляка, толькі пачатак, — тапачніч. — Зараз трэба будзе ў новым пасяляку зрабів культурным жыццё калгаснікаў. Дроби будзе пагумаль і аб радзё, і аб даправаце, і аб ішчы рэчах.

На калгасны пасяляк спужаецца верасіўскі вецер. На гумнішчы мерна гукае трактар. Распе вольныя сцяг саломы. На вуліцы калява прасека паўтараюцца, груканая мяшкы заліскай пшаніцы.

Н. ВІШНЕУСНІ.

Калгас «Чырвоны партызан», Падаўскага сельсавета, Мінскі раён.

ПАВАЛІЧЫЦЬ ВЫТВОРЧАСЦЬ ЦЭГЛЫ І ЧАРАПІЦЫ ў КАЛГАСАХ

За гады сталінскіх палітоўка твар нашай вёскі пераўтварыўся. Сталінскі статут сельгаспадарчай арцелі забеспечыў рост асабленні і культуры калгаснікаў.

Шырока разгарнулася ў калгасе будаўніцтва жылых дамоў, школ, клубоў, большіх бібліятэк, дзіцячых ясель, новых гаспадарчых будынкаў. Калгаснае сярэ будаўніцтва ў калгасе патрабуе неабмежаванай колькасці рошых будаўнічых матэрыялаў і, у першую чаргу, такіх, як цэгла і чарапіца. І гэта зусім зразумела, бо перавага цэглы і чарапіцы перад ішчымі матэрыяламі відавочна. Чарапічны дах агняўстойлівы, ён даўраваць і прыгожы, служыць дзясцімі год, не патрабуючы амаць ніякіх затрат на рамонт. Чарапіца не разбураецца пад дзеяннем сонечных прамянёў, марозаў, дажджоў і ветру, захоўвае будынак зной ад холаду, а летам ад гарачыні.

У пекатары калгасных лічаль, што для чарапічнага даха неабходна менш саціяныя кроўкі і абратотку, што ён дзіккі на вагу і таму мала прыстававаць для калгасных пабудоў. Чарапічны дах даўраваць і прыгожы, служыць дзясцімі год, не патрабуючы амаць ніякіх затрат на рамонт. Чарапіца не разбураецца пад дзеяннем сонечных прамянёў, марозаў, дажджоў і ветру, захоўвае будынак зной ад холаду, а летам ад гарачыні.

БССР багата вялікімі залежамі добра-яднасных сілі. За перыяд 1933-1939 гг. Беларускім геалогічным упраўленнем знойзена ў калгасе 236 сыравіных баз, дзе можна наладзіць вытворчасць цэглы, і 40 пунктаў для вытворчасці чарапіцы. У калгасе Беларусі за апошнія гады пабудавана звыш 300 цагель-



У калгасе «2-я пшанігодка» (Чавускі раён, Мінскай вобласці) у гэтым годзе атрымаў вышэйшы ўраджай азімкіх культур — 120 цэнтнераў з гектара. На азімкіх прымака малодзючага агнявагаўчыком калгаса А. В. Саванскага. Фото А. Вульфовіча. (Фотатрапіка БЕЛТА).

УБРАЛІ ў РАДЖАЙ БЕЗ СТРАТ

Выконваючы паштавоу ПК ВКП(б) і Соўпаркома СССР «Аб уборцы і загатоўцы сельгаспадарчых прадуктаў», мая брыгада, не гледзячы на дажджлівае надвор'е, паспяхова правяла ўборку зернявых культур, абмалот і звачу збожжа дзядзю.

Мы не прапусцілі ні адной мінуцы дорага надвор'я. Жыво пачалі ў выбарочным парадку. Жытца з плошчы 20 гектараў зжалі за 4 дні. Праз 3 дні пасля жытца арганізавалі кругласутачную звачу збожжа з поля. Ячмень з плошчы 20 гектараў зжалі і звазілі за два з паловай дні. Пшаніцу з плошчы 5,5 гектара зжалі і склалі ў копыны за адзін дзень.

Прадуючы на жніўні, калгаснікі і Паўлючой штодзённа ажынаў па 4—4,5 гектара пры норме 2,5 гектара. Следзя за жніўняк жанычыны вязалі жэтка і ставілі яго ў бабі.

На вазы звазіў Марыя Радзевіч выконвала норму на 150—175 працэнтаў.

Мы не дапусцілі малейшых страт на ўборцы. У брыгадзе арганізавана звачу з парозкаў у саставе 8 чалавек. Звазіў зграбае і падбірае калосі з убранных участкаў.

По было ніводнага вымаду нявыхату да работу. Ужо ў 6 гадзін раніцы ўсе калгаснікі — на полі. Звонкі прапуюць асаба на сваіх участках. У звонках уведзена індывідуальная здзелчыца. Кожны калгаснік і калгасніца ведаюць сёння, што яны будуць рабіць заўтра.

Адпачаваю з холам ўборкі і абмалоту зернявых культур мы напрогна спраўляемся з ішчымі работамі. Мён на плошчы 18 гектараў выперабілі за 4 дні. Большая частка яго звезена з поля, абмалочана і разасяяна.

Ураджай у гэтым годзе добры. З 8 гектараў абмалочанага жытца мы атрымалі 120 цэнтнераў зрна. Абмалотлі ячмень з 15 гектараў. Кожны гектар даў па 13 цэнтнераў зрна. Пшаніца намалотлі на 11 цэнтнераў.

Звазіў т. Радзевіч атрымае сёлета ачмелю па 16 цэнтнераў з гектара, жытца па 17 цэнтнераў, пшаніцы па 15 цэнтнераў, аўса па 18 цэнтнераў.

Калгаснікі атрымаюць сёлета на працягненні на 2,5 кілаграма зернявых культур, 5 кілаграмаў бульбы і больш 2 рублёў грашма.

КУЦЫНІ,

брыгадзір калгаса «Сяліны», Крымнаўскага сельсавета, Лёўнінскага раёна.

ПІСЬМЕННІКІ ЛІТОВСКАГА НАРОДА

Многія вякі няская Польшча, а затым царская Расія думалі літоску культуру. Малейшыя спробы ажыць яе, уліць у яе свежыя сілы падаўляліся. Уся народная асвета (калі так можна назваць сістэму, пры якой пачатковае навучанне праходзіла мена палавіны літоскіх дзяцей) была адана на сваю каталіцкага духавенства. Сярэдняя, а тым больш вышэйшая асвета была даступна толькі вярхушцы правячата гласа.

І ўсё-ж, не гледзячы на ўсе намаганні польскіх нашоў, парскіх сатрапаў і літоскай плутакратыі, жывое поляма настаітва ніколі не згасала ў літоскім народзе. Справаду пераказвалі народныя неспяры пудоўныя казкі, ніколі не замаўкалі ў народзе даіны — лірычныя песні, аветныя араматы сапраўднай пазіі.

Лепшыя прадстаўнікі літоскай літаратуры былі дэмакраты. Пачынаючы ад Хрыстыяна Дунайціса, выдатнага паэта-рэаліста XVIII стагоддзя, аўтара выдатнай паэмы «Год», прысвечанай сялянскаму жыццю, да перадавых пісьменнікаў нашых дзён літоскага літаратура гора неслася спыт служэння народу.

Жымайтэ — сялянска-самавука, падараваўшая Літве некалькі пудоўных кніг аб пакутах роднага народа, рана намёршы пісьменнік Іонас Білюнас, намы сучаснікі — Віцас Крэве-Міцкевіч, Людас Гіра, Антас Вепнола, Петрас Пірка — вось імяны, дарагія сэрцу кожнага перадавага, культурнага літоска.

Пісьменнікі-дэмакраты прымаі самы гарачы ўдзел у налітоскім жыцці краіны, змагаючыся словам і справай з прыгнятальнікамі. Гэтыя пісьменнікі разам з лепшымі людзьмі Літвы пахрычвалі ажыцьцяўленне назвай літоскага народа аб'яднання з Советскім Саюзам.

Міцкевічус быў старшынёй таварыства на вывучэнне культуры народаў СССР. Людас Гіра — аспаваль першага літаратурнага журналу «Радуга», удзяляўшага вялікае месца пазіі народа, фальклору. Не выкадова таму, што, калі літоскі народ стаў, вярнуць, свабодным і выбары сваіх прадстаўнікоў, па ўрадзе Советскай Літвы аказаліся і яго лепшыя пісьменнікі і паэты.

Творчасць гэтых пісьменнікаў характарызуецца перш за ўсё любоўю да сваёй радзімы, клопатамі аб дэсе народа, трыногай за гэты лёс, падзеі па дашчае будучае. Петрас Пірка — аўтар пераказанага на рускую мову рамана з сялянскага жыцця «Зямля-карыніца», рамана, накіраванага супроць смеютаўскага рэжыма. Зычайна Ісе кнігі Піркі неадкладна пасля выхду іх у свет падзяліліся канфіскацыяй. Такі лёс падзіў і зборнік антыражывых апаўдзяніў «Першыя прычачніцы», кнігі «Захал сонца» і «Паўстанцы гісторыі».

Будышнім паэт сучаснай Літвы Людас Гіра вядом советскаму чытачу па пядуна на вышэйшай у Дзяржлітвыдзвецтве на рускай мове кнізе вяршаў.

Яшчэ звадуца да вывучэння Літвы Гіра звязав сваёй лёс чалавека і пашта з лёсам літоскага народа. «Думкі» (так называецца першы раздзел кнігі вяршаў Людас Гіра) — гэта думкі аб радзё, гэта спадзяванні літоска, часцей за ўсё селяніна, яго мары, смутак, крыўды.

У вяршах Гіра — упершыню ў сучаснай літоскай пазіі — загучалі матывы народных песень — даіны:

«Расквілі цветы на сонцы,
Спіннула тоска,
Девіччы глаза блеснулі
Мно ідалека.

Паліся крыжовнік соком,
Зеленет луг.
По тебе томлюсь ночамі,
По тебе, мой другі».

Знаходзячыся над мошным уплывам рускай і украінскай пазіі, Гіра, падобна вялікаму украінскаму паэту Шаўчэнка, слявае аб сваёй радзё, папранай панамі і рускімі жандарамі. Ён тэрае аб сваёй краіне — ніпчай, забітай, апылае сляміны трагічны саіто народа, які, не гледзячы на ўсе ганенні прывіцаў, — бессмеротны.

Звяртаючыся да далёкіх продкаў літоскага народа, Гіра гаворыць:

«Бяні б встали из курганов,
То спросили бы, наверно:
Гей, вы, дочки-василечки,
Где же несли — даины ваши?».

Але перапасную карціну ўбачылі б дзяды і прапучы, даўдзіся ім устаць з кургана. Не пацучі ім даіны, рауды — пахавальныя зашчакі змянілі выселымі народныя песні.

«І сказаны бы, наверно,
Шуры, прапучы сядзе:
«Лучше б нам в земле курганной
Спать бесприсну до века.

Лучше б нам не просыпаться
От рыданья, причитанья
Имени родины бездольной,
Горестной страны Литовской!».

Літве, радзё, безрадасным дням літоскага народа прысвечаны многія вяршы Гіра. Але ён вярда вярць у лепшае будучае літоскага народа і заклікае:

«Пускай поднимут факел свой
Звездою
Те, кто зовёт народы наши к бою,
Чтоб их в великой правде привести».

Такіх-ж благородных матываў, такой-ж верай у будучае шчасце, верай у вызваленне літоскага народа прапучы СССР, радасна зваўлялі аб збыўшыся надзеях прапучоў Літвы. Чырвоныя савецкія звыды запаліліся і ярка занялі на берагах Балтыкі, наступіла таржашце вялікай праўды, да якой клікаў у вяршы «Взатым-затымам» літоскі паэт Людас Гіра.

«Перад нами — жывая, штодзённая тварыма легенда. Перад нами — новы велічыні вясак, — пісаў у гэтых дні Петрас Пірка.

У ліку членаў наўнамоцнай камісіі літоскага селяма была таксама і пашта Саламея Перыс, вядомая зараз советскаму чытачу па тым, што вышэйшай у Дзяржлітвыдзвецтве «Паше аб Сталіне».

Твор гэты называецца характарысты для паштаў у зыто літоскага народа. Паўна вядзларнай любі да Советскага Саюза, вялікага праваўраў ўсіх працоўных — Сталіна, паша гэтага з хваляваннем будзе прычачана кожным советскім чалавекам.

«Нас гREET сталінское пламя,
Открыл ворота к солнцу он!
Земля цветущими полями
Кладет ему земной поклон».

Гэтыя словы, звернутыя да Сталіна, зараз разам з Саламеяй Перыс паўтарае ўвесь вызвалены літоскі народ.

А. ЧАНОУСНІ.

ЭКСПЕДЫЦЫЯ ПА ВЫВУЧЭННЮ ПОМНІКАУ ГІСТОРЫІ

Дзімі ў Гомельскую і Палескую абласці выязджае навуковая экспедыцыя па ўто і пашыраўчымі помнікам гісторыі, рэвалюцыі, грамадзянскай вайны, архітэктуры і мастацтва. Экспедыцыя прабудзе там 3 месцы і вывучыць помнікі, звязаныя з гісторыяй беларускага народа, а яго гераічнай барацьбой і акупантамі.

Асабліва ўвага будзе звернута на вывучэнне захаваных помнікаў аднаго з старажытнейшых гарадоў Беларусі — Турава, раёнаў, прылягаючых да старажытнага вядомага шляху — Прыпяці і т. д. У Гомелі экспедыцыя азнаёміцца з месцамі, звязанымі з рэвалюцыянай дзейнасцю А. М. Кагановіча.

лі калгасаў, якія пагардліва адносяцца да выкарэстання цагельных і чарапічных звадоў, знаходзячы дзясці аб'ектаў тых прычыны.

Старшыня калгаса «Чырвоныя Беларусы», Чарэўскага раёна, тав. Ходасіша, што цагельны завод у калгасе не працуе з прычыны нясвоечасовай падрыхтоўкі да сезона і настачы работнай сілы. На асутнасць работнай сілы ў калгасе спынілася і старшыня калгаса «Чырвоны Слабада», Чырвонаслабадскага раёна, тав. Ісаковіч. Такое-ж становішчы дзе абудаваны ў пачатку 1939 года чарапічны завод бяззвешчана нібы з-за недахвату ў калгасе работнай сілы. Пры правярэнні аказалася, што ў калгасе зноўна арганізавана праца, многія калгаснікі не ўдзельнічаюць у рабоце.

Дрэнна працуюць цагельна-чарапічныя заводы ў Віцебскай абласці. На 1 жніўня г. бяззвешчаны 33 цагельныя і 5 чарапічных завадоў. План выпуску цэглы па абласці выканан па сшыру на 50 проц, па абладу — на 22 проц. Падрыхтоўча-жа калгасаў Віцебскай абласці і пшэ і чарапіны, у сувязі з адбудовай оселеных хутароў, вядзларна.

Вель рад калгасаў, дзе будаўніцтва чарапічных звадоў, пачае ў 1938-39 гг. да гэтага часу не заканчваецца (калгас «Новы свет», Раоонскага раёна, калгас імені Дзяржынскага, Жыткавіцкага раёна). У калгасе «Чырвоны маяк», Рачыцкага раёна, будаўніцтва чарапічнага завада, пачае ў 1938 годзе, у аспуюнім закончана, патрабуецца толькі зрабів дымваю трубу для аб'яваўчой пашы, але старшыня калгаса тав. Пархомека гэтага не зрабів.

У калгасе «Кастрычнік», Драсоўскага сель

З А Р У Б Я Ж О М

ГЕРМАНСКИЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

БЕРЛІН, 5 верасня. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне германскай арміі паведамляе, што за апошнія дні германскія ваенна-марскія флот патапіў 5 англійскіх эсмінцаў.

Два германскія падводныя лодкі патапілі некалькі следзых суднаў праціўніка агудным танжам ў 27 тысяч тон.

4 верасня германская авіяцыя зноў зрабіла эфектыўныя налёты на завод авіяматараў у Рэстэрты і авіяцыйны завод у Уэйбрыджы.

Ноччу бомбардыроўцы падвергілі гадоўным чынам партовыя збудаванні і докі на захаднім і ўсходнім узбярэжжах Англіі, а таксама некаторыя аэрадромы. У Ліверпулі, Суэйсе, Брыстоле, Веймуте, Пуле, Чатэме, Грэйт-Ірмуде і Гуле ўзнікла многа пажараў.

Ноччу самалётны перышчы падвергалі атакаваць Берлін, але праціўніку ўдалося сціснуць бомбы над горадам толькі ў двух пунктах. Страты, прычыненыя тут і ў іншых раёнах, нязначныя.

У адным горадзе ў Паўночнай Германіі бомбай, якая ўпала на рабочы пасёлак, забіта 18 чалавек.

Праціўнік страціў уночы 57 самалётаў, германская авіяцыя — 17.

АНГЛІЙСКИЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

ЛОНДАН, 5 верасня. (ТАСС). Паводле паведамлення міністэрства авіяцыі ў поўдні 4 верасня англійская авіяцыя бомбардыравала вавшныя аб'екты, скрытыя ў лясх Грунвальда (на поўнач ад Берліна). Узнікла некалькі пажараў.

Бомбардыроўцы падвергілі таксама электрастанцыі і ваенны завод у Берліне, нафтаасховішчы ў Магдэбургу, таварныя склады ў Гаме і Шверне, некалькі галацкіх і германскіх аэрадромў і рад докаў праціўніка.

4 верасня каля 200 непрыяцельскіх самалётаў паявіліся над узбярэжжам графства Кент.

Правяршыліся самалётны бомбардыраваў прамысловыя прадпрыемствы. Страты пазначаны. Ёсць забітыя і раненыя. Ад бомбардыроўкі іншых пунктаў на паўднёва-ўсходнім узбярэжжы разбурана некалькі будынкаў. Ёсць раненыя.

За дзень збіта 54 непрыяцельскіх і 11 англійскіх самалётаў.

Авіяцыя праціўніка ўчора да позняй ночы бомбардыравала розныя пункты Цэнтральнай Англіі, у тым ліку і Лонданскі раён. Ёсць некалькі раненых і забітых. Шматлікія пажары быстра ліквідаваны.

Агенства Рэйтар абвясняе паведамленне газеты «Нью-Йорк таймс», пісьмі з-за шашкоджання аэрадромў англійскіх знішчальнікаў не выклікаюць больш пасурства германскім самалётам над пралямам Ла-Манш, або над паўднёва-ўсходнім узбярэжжам Англіі. Размяшчэнне аэрадромў некалькі зменена, аднак, перадавыя базы англійскіх знішчальнікаў на паўднёва-ўсходнім узбярэжжы застаюцца на ранейшых месцах.

Неманна ўдалося знішчыць іх. Газета «Дэйлі экспрэс» паведамляе, што ў поўдні 4 верасня англійскія бомбардыроўчыні атакавалі Французскае узбярэжжа ў раёне мыса Гры-Пэ. Узрыўны былі чульны на адлегласці 30—40 кіламетраў.

РАЗРЫЎ ДЫПЛАМАТЫЧНЫХ АДНОСІН ПАМІЖ ФРАНЦЫЯЙ І ГАЛАНДСКИМ УРАДАМ

ЛОНДАН, 4 верасня. (ТАСС). Паводле паведамлення агенства Рэйтар, у Лондане афіцыйна аб'яўлена, што з 5 верасня будучы пераважны дыпламатычныя адносіны паміж галандскімі ўрадамі і Францыяй.

Прамова Гітлера

БЕРЛІН, 4 верасня. (ТАСС). Паводле паведамлення Германскага інфармацыйнага бюро, сёння ў берлінскім «Спорт-палаце» Гітлер адкрыў восьмую кампанію «зімовай дапамогі». Гітлер сказаў вялікую прамову.

БЕРЛІН, 4 верасня. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае, што сёння ў Берліне Гітлер выступіў з прамовай на выпадку пачатку кампаніі «зімовай дапамогі».

— Закончыўся першы год вайны, — сказаў Гітлер. — Паспехі ў гэтым годзе былі выключныя. Калі ўзяць першы год мінулай сусветнай вайны, дык тады былі дасягнуты толькі частковыя поспехі.

Спыніўшыся на вайнавых тэрытарыяльных поспехах германскай арміі, Гітлер указаў, што гэтым апошнім яшчэ больш узрастаюць у сувязі з тым, што Італія захваціла імпіятыву ва Усходняй Афрыцы.

Гітлер падверг рэзкай крытыцы англійскую ваенную прапанову, якая кожнае паражэнне Англіі і яе саюзніку прабавала паказваць, як англійскі поспех, як перамогу. Так, бегства з Дэвоншэра, якое англійцы паказвалі як нявылікітую перамогу, з'яўляецца ганебным паражэннем. Тое-ж самае англійская прапаганда гаварыла і ў часе ваенных аперацый у Польшчы, Нарвегіі, Францыі.

Далей Гітлер сказаў: — У Англіі завілі, што вайна будзе прадаўжацца тры год, што Англія робіць стаўку на трохгадовую вайну. Я сказаў тады рэйхсмаршалу: «Герцынг! Рыхтуйце ўсе тры год!» Мы дзейнічалі так зусім не таму, што я думаю, што вайна працягнецца п'яць год. Аднак, заявіў Гітлер, што-б ні здарылася, — Англія будзе разгромлена.

Гітлер напамінуў аб неаднаразовых мірных прапановах з боку Германіі. Цяпер, сказаў ён, я прапаную змагацца да таго часу, пакуль не будзе вынесена канчатковае яснае рашэнне. Гэтым ясным рашэннем можа быць толькі адно: рэжым падпалычыкаў вайны будзе знішчаны.

Германію, сказаў далей Гітлер, нельга заапахаць голадам або зымовым цяжкасцю, як гэта прабуецца зрабіць англійчане, тым больш, што яна мае супроць гэтага добрую зброю — дзейнасць. Гэта азначае, сказаў Гітлер, што мы будзем дзейнічаць і тады паглядзім, хто пераможа.

Спыніўшыся на павятрапнай вайне, Гітлер выразіў надзею на поспех чарговай кампаніі «зімовай дапамогі».

НОВЫЯ АМЕРЫКАНСКИЯ ВАЕННА-МАРСКИЯ І ПАВЕТРАНЫЯ БАЗЫ (Даведка)

2 верасня паміж Англіяй і ЗША папісана пагадненне аб адкрыцці Злучаным Штатам у аэрадрому на 99 год рату ваенна-марскіх і павятраных баз у англійскіх уладаннях, якія знаходзяцца ў Заходнім паўшар'і. Гэтыя базы з'яўляюцца асноўнымі ў абарончым лагуну ЗША з боку Атлантычнага акіяна. На поўнач ад штата Мен ЗША не мелі да гэтага часу ні адной ваенна-марской або авіяцыйнай базы.

Новыя базы будуць размяшчаны ў Ньюфаўндлендзе, на Бермудскіх, Багамскіх астравах, на востраве Ямайка, на астравах Антыгуа, Санта-Лучыа, Трынідад і Брытанскай Гвіяне.

Ньюфаўндленд знаходзіцца ў усходняй частцы Канады. Пяшчра гэтай англійскай калоніі складае (з Лабрадорам) 422 тысячы квадратных кіламетраў, з насельніцтвам у 293 тысячы чалавек. Галоўным горад калоніі Сент-Джонс мае 40 тысяч жыхароў. Асноўныя заняткі насельніцтва — рыбалоўства. Развіццё таксама ляжыцца і палітровае прамысловасць. Ньюфаўндленд мае акадэмію жалезнай руды, меля, вугалю, золата, сямца. Тут наменана стварыць амерыканскую ваенна-марскую і павятравую базу на Авалонскім паўвостраве. Гэта база прызначана для аховы паходуў у даўнае св. Лаўрэнцыя.

Бермудскія астравы знаходзяцца ў Атлантычным акіяне, у 965 кіламетрах ад берагоў ЗША. Яны складаюцца з 360 астравоў, з іх заселеных толькі 20. Насельніцтва астравоў складае каля 30 тысяч чалавек. Намечана стварыць базу ў заліве Грэйт-Бермудскіх астравы маюць амаць таксама стратэгічнае значэнне для абароны усходняга узбярэжжа ЗША, які і Гаваяскія астравы для захадняга узбярэжжа.

Далей на поўдзень, каля штата Фларыда, знаходзяцца Багамскія астравы. Гэта група з 20 заселеных астравоў і мноства дробных. Жыхароў каля 70 тысяч чалавек. Намечана стварыць базу на ўсходнім берагу астравоў.

Востраў Ямайка мае насельніцтва 1.138 тысяч чалавек. Больш паловы насельніцтва — верны. Асноўныя галіны вытворчасці — цукар, кофе, какао, бананы. Ямайка займае вельмі важнае стратэгічнае становішча ў Караібскім моры, знаходзіцца супроць Панамайскага канала. Амерыканская база намечана на ўсходнім берагу вострава.

Астравы Антыгуа, Санта-Лучыа знаходзяцца на паўднёвым ўходзе ад Порта-Рыка. Насельніцтва вострава Антыгуа 32 тысячы чалавек, насельніцтва вострава Санта-Лучыа — каля 69 тысяч чалавек. На поўдзень ад вострава Санта-Лучыа, ля берагоў Венесуэлы, знаходзіцца востраў Трынідад з насельніцтвам у 456 тысяч чалавек. На востраве здабываюцца нафта, вырабляюцца цукар, фрукты. На гэтых трох астравах таксама ствараюцца амерыканскія базы.

Брытанскае Гвіяна знаходзіцца ў Паўднёвай Амерыцы, тэрыторыя яе 231,7 тысяч квадратных кіламетраў, з насельніцтвам у 310 тысяч чалавек. Тут б'юць алмазы, баксыт, вадзяна плазганіт, газ, нафта, каўчук, прыродны газ, рыса, кофе. Амерыканская база ў Брытанскай Гвіяне намечана ў 50 мільх ад Джарджтаўна (галоўны горад Бр. Гвіяны). Трэба адзначыць, што амерыканская база ў Брытанскай Гвіяне з'явіцца першым у гісторыі ЗША амерыканскім апарным пунктам у Паўднёвай Амерыцы.

ЗАМАХ НА КАРАЛЯ КАРОЛЯ

ЛОНДАН, 4 верасня. (ТАСС). Агенства Рэйтар перадае, што ўчора ноччу быў зроблен замах на румынскага караля Кароля.

АДСТАЎКА РУМЫНСКАГА УРАДА

БУХАРЕСТ, 4 верасня. (ТАСС). Румынскае тэлеграфнае агенства паведамляе: «Прыйшлі сёння раіцы адстаўку ўрада Жыгурту, кароль Кароль ларучы генералу Іону Аптанеску сканструіраваць новы кабінет».

ЗАЯВА МІНІСТЭРСТВА УНУТРАНІХ СПРАЎ РУМЫНІ

БЕРЛІН, 4 верасня. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае афіцыйную заяву міністра ўнутраных спраў Румыніі, алулікаваную ўчора, у якой гаворыцца, што некаторыя члены старых, распушчаных палітычных партыі развілі палітычную дзейнасць, якая выходзіць за межы імпэрыялістычна таталітарнага парадку ў румынскай дзяржаве. Гэта дзейнасць прычыць устаноўкам урада і спартыўнай паліцыі, якая з'яўляецца адзінай законнай палітычнай арганізацыяй. Далей у заяве ўказваецца, што асобы, якія будуць займацца палобай палітычнай дзейнасцю, будуць заключаны ў канцэнтрацыйны лагер.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ СТАСУ УСТУПАЕМЫХ ВЕНГРЫ

БУХАРЕСТ, 3 верасня. (ТАСС). Па даных статыстыкі, насельніцтва раёнаў Трансільваніі, уступаемых Венгры па рашэнню Венскага арбітража, дасягла да 1 студзеня бягучага года агульнай лічбы ў 2.609.007 чалавек. З іх румын — 1.304.903, венграў — 968.064 або 37,1 процанта.

РУМЫНСКАЕ ТЭЛЕГРАФНАЕ АГЕНТВА АБ ПАДЗЕЯХ У РУМЫНІ

БУХАРЕСТ, 4 верасня. (ТАСС). Яе паведамляе румынскае тэлеграфнае агенства, на працягу веча 3 верасня мелі месца спробы парушыць парадка. Група малых людзей, арганізаваных у ваенную форму, прайшлі ў памяшканне радыёстанцыі, размяшчанай у Банясэ, лабізуюць станцыю. Яны заявілі, што прыйблы для ўсталявання аховы станцыі. Члены групы нанеслі нязначныя пашкоджанні апаратуры станцыі.

РУМЫНСКАЕ МІНІСТЭРСТВА УНУТРАНІХ СПРАЎ ЗАБАРАНІЛА ДЭМАНАСТРАЦЫІ ПРАТЭСТА СУПРОТ ВЕНСКАГА АРБІТРАЖА

БУХАРЕСТ, 4 верасня. (ТАСС). У сувязі з дэманстрацыямі пратэста супроць перадачы Трансільваніі, міністэрства ўнутраных спраў аддадз распаражэнне аб забароне ўскага роду дэманстрацый пад пагрозай «самых суровых пакаранняў».

ПЕРАЛЁТ ПОЛЬСКИХ ЛЁТЧЫКАЎ НА БОК НЕМЦАЎ (Радыйперадача з Мадрыда)

У часе павятрапнай атакі на Берлін, адзін з англійскіх самалётаў, які ўдзельнічаў у палёце, уталіўся ў бок, адтым нечакана пачаў з'яўляцца на радыё з варшаўскім аэрадромам, дзе неўзабаве прыляліўся. Аказалася, што выпіж склаўся з польскіх лётчыкаў арміі Сікорскага, якія заявілі, што яны паўмысла дабіліся ўдзелу ў палёце на Берлін, каб вернуцца на радзіму, і што яны гэтыя паведамліць немцам усе ваенныя весткі, ім вядомыя аб англійскай арміі, калі толькі іх адпусцяць на свабоду. Германскія ўлады згадзіліся.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ СТАСУ УСТУПАЕМЫХ ВЕНГРЫ

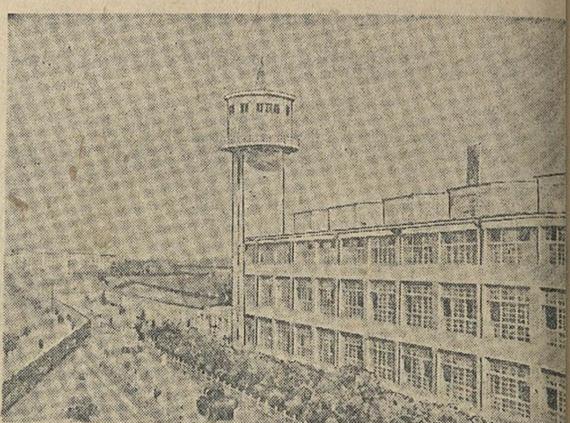
БУХАРЕСТ, 3 верасня. (ТАСС). Па даных статыстыкі, насельніцтва раёнаў Трансільваніі, уступаемых Венгры па рашэнню Венскага арбітража, дасягла да 1 студзеня бягучага года агульнай лічбы ў 2.609.007 чалавек. З іх румын — 1.304.903, венграў — 968.064 або 37,1 процанта.

РУМЫНСКАЕ ТЭЛЕГРАФНАЕ АГЕНТВА АБ ПАДЗЕЯХ У РУМЫНІ

БУХАРЕСТ, 4 верасня. (ТАСС). Яе паведамляе румынскае тэлеграфнае агенства, на працягу веча 3 верасня мелі месца спробы парушыць парадка. Група малых людзей, арганізаваных у ваенную форму, прайшлі ў памяшканне радыёстанцыі, размяшчанай у Банясэ, лабізуюць станцыю. Яны заявілі, што прыйблы для ўсталявання аховы станцыі. Члены групы нанеслі нязначныя пашкоджанні апаратуры станцыі.

РУМЫНСКАЕ МІНІСТЭРСТВА УНУТРАНІХ СПРАЎ ЗАБАРАНІЛА ДЭМАНАСТРАЦЫІ ПРАТЭСТА СУПРОТ ВЕНСКАГА АРБІТРАЖА

БУХАРЕСТ, 4 верасня. (ТАСС). У сувязі з дэманстрацыямі пратэста супроць перадачы Трансільваніі, міністэрства ўнутраных спраў аддадз распаражэнне аб забароне ўскага роду дэманстрацый пад пагрозай «самых суровых пакаранняў».



Па гарадах Савецкай Беларусі. На адымку: гор. Віцебск. Від на чучона-трымаці фабрыку «КіМ». Фото В. Лулейка. (Фотакроніка ВЕДТ)

У МУЗЕІ РЭВОЛЮЦЫІ БССР

У апошнія дні музей Рэвалюцыі БССР атрымаў рад новых экспанатаў. Мясца Красоўскі напісаў партрэт «і. В. Сталіна вышывае з дакладам на Нацыянальным VIII Усеагульным З'ездзе Савецкай». У музей прыйблы карныя мастако-арганізатары Зайнава — «Апошні бой Чапаева» і работа мастака Саа'яна — макет Аўлабарскай друкарні, арганізаванай газарня Савецкіх.

Мастак Мірыноў закартавае карніку «Я. М. Свержкоў выступае на Першым Усебеларускім з'ездзе Савецкай», мастак Сяўкіна з'яўляецца «Новая калгасная вёска, публікаваныя з сінтэтычных кутароў». Выстаўку «Вызваленне Заходняй Беларусі», арганізаваную музеем Рэвалюцыі БССР па культабсе парка імені Горкага ў

Мінску, наведала ўжо больш 10 тысяч чалавек. Да 17 верасня — гадзінавыя з'яўлення Заходняй Беларусі ад павятрапнай выстаўка будзе дапоўнена новымі экспанатамі.

У адзін «Рэвалюцыйная барацьба» боіх і сялян у панскіх Польшчы» дзе змешчаны рад матэрыялаў, у тым ліку 4 фотаздымкі разгону першамай дэманстрацыі ў Гродна ў 1938 г. У дзель «Вызваленчы паход Чырвонай арміі» будзе змешчаны рад трафічных рэчываў — афіцёрскае і паліцэйскае абмундаванне, метал і т. д. Значна павялічыцца на адзін «На-новым жахы вызвалены народ». Для яго мастак-арганізатар павятрапнай выстаўка макетаў, эскізаў, арганізаваную музей Рэвалюцыі БССР па культабсе парка імені Горкага ў

Гастрольная паездка тэатра Юнага глядача БССР

Тэатр Юнага глядача БССР з поспехам выступае ў заходніх абласцях рэспублікі. Пасля сканчэння гастрольнага ў Гродна калектывы выехал у Брэст, дзе ён прабудзе да 15 верасня. Іна востра калі 50 спектакляў. Паказаны п'есы «Пудоваў адука» — Волжскага, «Як гаварыцца сталь» — на Н. Остроўскаму, «Снежная каралева» — Шварца, «Ноч у верасні» — Чэкіна. Падрываюцца новае мастакоўка — «Лазка» — Светлова. Рыхтуецца спектакль «Прадзекі

Слапена» — Машэра (рожнісёр — роўскі, мастак — Марык). Дзялі пачынаецца работа над п'есамі «Друзья расставаліся» — Н. Таўбе, і самай спецыяльна для тэатра Юнага глядача. Гэты спектакль, які і «Пудоваў адука», тэатр паказа на надзвычай Усеагульным аглядае дзіці тэатраў у Маскве. Да агляду рыхтуецца спецыяльная выстаўка макетаў, эскізаў, арганізаваную музей Рэвалюцыі БССР па культабсе парка імені Горкага ў

ЗАГАТОЎКА ГРЫБОЎ

Сёлета ў лясх Беларусі небыла ўраджай грыбоў. Асабліва багаты грыбоўны ляс Малесяса. Паўсямесна ў рэспубліцы праходзіць загатоўка грыбоў, засола і марынаваны. На 1 верасня Белкасаўскі і Белпамолагародніна марынавалі звыш 2 тысяч тон грыбоў. На Віцебскай абласці гадзям план загатоўкі грыбоў выкаваны да 1 верасня на 112 процантаў. Перавы

канаў гадзям план Ельскі раён Пакай абласці. Толькі за адзін дзень 1 расія тут было загатоўлена 20 тон. Палескай абласці загатоўлена 20 тысяч тон грыбоў. Грыбаваарычны пункт Церахоўскага раёна перапрацаваў 35 тысяч тон грыбоў.

У заходніх і ва ўсходніх абласцях публікі Белпамолагароднінай ствараюцца пункты на перапрацоўцы грыбоў.

ПЯРШЫНСТВА БССР ПА ФУТБОЛУ

У Мінску пачынаецца розыгрыш першынства БССР па футболе. Для ўдзелу ў розыгрышы дапушчана 6 лепшых камандаў, якія вымеліся ў працесе розыгрыша кубка БССР. Гэта — мінскія каманды спартыўных таварыстваў «Дынама» і «Ужод» і Дома Чырвонай Арміі імені К. Е. Варашылава, каманды спартыўнага таварыства «Будаўнік» (Брэст), «Спартак» (Гомель) і спартыўнага каманда г. Гродна.

Сёння на мінскім стадыёне «Дынама» імені Кірава адбудзецца першы футбольны матч на першынства БССР. На зытэным полі стадыёна сустракуцца мадэльны прэтэндыты першынства — каманда Чырвонай Арміі імені К. Е. Варашылава і спартыўнага таварыства «Ужод» (Мінск).

Вялікую цікавасць прадставіць матч паміж пераможцам спартыўнага таварыства «Дынама» (Мінск) і каманда Дома Чырвонай Арміі (Мінск). Іх першы сустрэча ў фінале розыгрыша кубка БССР закончыцца з лікам 1:0 у карысць каманды «Дынама».

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

Advertisement for the BSSR People's Commissariat for Health, featuring a list of products and services available at the 'Drukseni' sanatorium. The text includes 'Народны камісарыят аховы здароўя БССР', 'ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ГРАМАДЗЯН, МАЮЧЫХ ПУЦЁУКІ', and 'Мінскі склад ГАЛОФМЕТАЛАЗЫТА ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА'.

Advertisement for a drawing competition for children. The text includes 'УПРАВЛЕННЕ ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СНК ВССР', 'РЭСПУБЛІКАНСКІ ТУР УСАВОЗНАГА КОНКУРСА НА ЛЕПШУЮ П'ЕСУ', and 'УПРАВЛЕННЕ ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СНК ВССР'.

Advertisement for technical and physical culture courses. The text includes 'БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАУНЫ ТЭХНІКУМ ФІЗІЧНАЙ КУЛЬТУРЫ у г. Мінску', 'аб'яўляе НАБОР СТУДЭНТАЎ на першы курс', and 'НОВААРГАНІЗАВАНАЯ ШКОЛА ФЗВ Наркамата мясцовай паліўнай прамысловасці БССР'.

Advertisement for theatrical performances. The text includes 'ДЗЯРЖАУНЫ ЦЕНТРАЛЬНЫ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА ВССР', '6 верасня КВЕТКА ШІЦАЦІЯ', and 'ГАСТРОЛІ ДЗЯРЖАУНАГА ТЭАТРА БССР'.